

TEMNÉ VARIACE

TŘINÁCT POKLON MISTRŮM

OLDŘICH SUCHÝ

2025

NAKLADATELSTVÍ
GOLDEN DOG

TEMNÉ VARIACE

Text © 2025 Oldřich Suchý

Použité obrazy na obálku a uvnitř knihy © 2025 Mirek Zahálka

Odpovědný redaktor: Marie Pospíšilová

Korektury: Zuzana Pallová

Sazba a grafická úprava: Michal Březina

Sazba e-knihy: David Konečný

Vydalo nakladatelství Martin Štefko – Golden Dog v roce 2025

Svatojanská 703, 382 32 Velešín

www.goldendog.cz

1. vydání

Vytiskl FINIDR, s.r.o.

Lípová 1965, 737 01 Český Těšín

www.finidr.cz

ISBN 978-80-53027-83-0

ISBN 978-80-53027-84-7 (PDF)

ISBN 978-80-53027-85-4 (ePub)

ISBN 978-80-53027-86-1 (MOBI)

*Alexandrovi, Arturovi, Bramovi, Daphne, Herbertovi,
Howardovi, Irovi, Karlovi, Martinovi, Mary,
Oscarovi, Robertovi, Stephenovi a Wilkiemu*

Milí čtenáři,

zdá se mi, že horor má špatnou pověst, ačkoliv jsem si jist, že právě strašidelné příběhy byly ty první, jaké jsme si někde v jeskyni u ohýnku povídali. Zůstalo nám to až do nedávné minulosti, kdy jsme jako děti poslouchali pohádky, které nás měly varovat před světem tam venku. Jenže najednou ty příběhy začaly vadit. Babička v Karkulce už nesměla do vlkova žaluďku. V mnoha leporelech se jen skrývala ve skříni. Útroby nenasytité šelmy nebylo třeba párat. Ten příběh přišel o každý svůj kousavý tesák, byl zmrazen. Svět se změnil, na mnohé otázky jsme si odpověděli a z funkčního strachu najednou zbylo něco, co někdo považuje za zvrácenou zábavu a jiný odmítá číst, neboť se bojí pocítit strach. Že se bude bát snad až příliš.

A pak je tu hodnotící problém. Kde horor vzal tu nálepku, že za nic nestojí? Jak je možné, že fantasy romány dosáhly výsluní a nakladatelé jim dávají čím dál větší přednost, zatímco horor se u nás stále o uznání pere? Odpověď neznám, nečekejte ji ode mne. V mé duši láska k tajemným příběhům nikdy neuhaslá. Vůbec nejsem proti, když je nějaká hrůznost béčko jako vyšité. Ale musí o sobě vědět, že béčko je. Že vzniklo pro zábavu a snaží se nám předat trochu adrenalinového vzrušení. Protože nemám rád, když ze sebe něco dělá víc, než je.

Jsou tedy ale také příběhy, kterým už čas posvětil jejich umělecké kvality. Rád se

nořím do literární historie a užívám si ten starý, prachem zapařaný svět. Někdo těm knihám vytkne, že se u nich nebojí. Zkuste se však vžít do mysli čtenářů, kteří ty knihy četli jako první. Moderní svět teprve vznikal. Tak jako se možná dnes někdo bojí umělé inteligence, báli se oni věcí nových i těch neviditelných, které po nich za noci natahovaly spáry. Pak se vám budou číst docela jinak, myslím si.

Tahle knížka je taková moje malá pocta všemu, co mám rád. Všem, co tu bylo před námi a formovalo ten kout literárního světa, který mne stále silně vábí. Doufám, že i vy máte ty staré povídačky v oblibě, že právě proto tuhle knížečku držíte v ruce. Když jsem ji pro vás psal, náramně jsem se bavil. Cítil jsem přival nesmírné tvůrčí energie, a tak doufám, že to na textech pocítíte.

Už vás nebudu zdržovat. Vydejme se spolu napříč světem a časem. Slibuji vám, že to bude povedená zábava.

Než se pustíme do rafinovaných chodů výrazných chutí a jen málo propečených mas, dejme si lahodný předkrm pro povzbuzení apetitu. V tomto krátkém příběhu se dozvíte, proč by si autoři měli dávat pozor, jaká jména dávají svým postavám.

ČERNÁ KNIHA

1

Bylo to pro ni ráno jako každé jiné. Pomalu vstala, stejně pomalu se nasnídala a pak vyrazila na pravidelnou procházku se svou fenkou. Byla zahloubaná do sebe, měla nad čím přemýšlet, takže si ani nevšimla, že se svět kolem ní přes noc změnil. Nejednalo se o žádnou velkou proměnu, nepropukla děsivá zombie apokalypsa ani na Zemi nepřistáli vesmírní kolonisté. Stalo se něco mnohem horšího.

Věrné souputnice obešly pravidelnou trasu a vrátily se domů.

Trochu si odpočinula a pak zašla do garáže, ze které před rokem udělala dílnu, ve které na zakázku renovovala nábytek. Až příliš dlouho tam na ni již čekalo jedno křeslo, které volalo po novém čalounění.

„Brej den,“ ozval se mužský hlas a zároveň s ním i klepání na zárubeň.

Zvedla hlavu a usmála se.

„Dobré dopoledne, pane Johnsone, to už si jdete pro ten noční stolek?“

Trochu se ošil a přehodil cigaretu do opačného koutku úst. „Jo, to jdu,“ potvrdil.

„Ještě jsem na něm ani nezačala pracovat,“ omluvila se, i když by nemusela. „Vždyt’ jste mi ho přivezl teprve včera.“

„Jo, já vim.“

„No... Tak proč ho chcete zpátky?“

Už se drbal na hlavě, mezi zbytky vlasů.

„Hele,“ řekl, „není to příjemný, jo, ale já ho prostě chci zpátky.“

Napadlo ji, jestli v něm něco nenechal. Něco, co by mu mohla odcizit. To si o ní myslel? Pak ji ale napadlo, že tam možná nechal něco, co nebylo určeno jejím očím. Že by nějaký pornočasopis? Johnson byl starý mládenec a říkalo se o něm leccos. O něm a jeho prasečí farmě, když máme být přesní. Nedivila by se tomu, ale zároveň by jí to bylo jedno.

„Tak dáte mi ho?“ trochu mu zhrubl hlas.

„Když na tom trváte...“ mávla nad tím rukou a pozvala ho dál, aby si ten kus nábytku odnesl. Proč by se s ním měla namáhat za takové situace?

„Já bych radši, kdybyste ho to... jako vynesla ven.“

Zasmála se, ale byl to projev nastalé nervozity. Nechápala, o co tady jde. Možná by se ho za určitých okolností mohla bát, ale měla neodbytný pocit, že je to naopak.

Když se namáhala s překvapivě těžkým stolek, cedila mezi zuby otázku: „Co vás to tak popadlo?“ Věděla, že to není z jeho hlavy. Nepletla se.

„Máma mě poslala. Volala jí Myrtle, že jí volala Bridget, že jí říkala Amanda, jak že to všechno je.“

Zastavila se, aby se na něj mohla podívat. Koutky úst jí povyskočily nad tou absurditou.

„Co jak všechno je?“ chtěla vědět.

„Vždyť vy víte,“ řekl a ona si to velmi správně přeložila jako *neďalej blbou*. „Tak dáte mi ten stolek? Už na mě čekají moje sviňky,“ řekl neklidně a podrbl se v rozkroku.

Snad to neznamená to, co si myslím, zadoufala. Opřela se do díla a stolek vynesla ven. „Tady ho máte. Je mi líto, že jste ho tu nenechal. Je to moc pěkný kousek, ráda bych na něm pracovala.“

Nevěděl, co na to říct. Naložil nábytek na dodávku a hekal u toho, jako kdyby snad měl na místě porodit. Rychle nasedl a už startoval. Došla za ním, aby se s ním rozloučila, a on vykřikl úlekem, až mu zbytek cigarety vypadl z úst.

Zvedla ruce ve známém gestu a zaraženě mu říkala: „Jen jsem se s vámi přišla rozloučit, pane Johnsoně.“

Něco zakvičel, jako ta jeho nebohá zvířata, a šlápl na plyn. Auto za sebou nechalo jen zvířený prach.

Dívala se za ním celá zmatená. Teď byla řada na ní, aby se lekla, protože se jí něco náhle otřelo o ruku. Byla to však jen její fenka Daisy. Se smíchem jí pohladila zlatavou srst.

„Holka, tohle bylo divné. I na něj.“

2

Do večera měla garáž prázdnou. Každý, kdo jí svěřil nějakou zakázku, ji toho dne zrušil.

3

Druhý den jela nakoupit do místního minimarketu. Zásoby pochutin se jaksi přes noc povážlivě ztenčily, protože si musela obalit zneklidnělé nervy jídlem. Nechápala, co se to kolem ní děje. To, čeho si předchozího dne na procházce nepovšimla, se opakovalo a až v tento druhý den to zaregistrovala.

Pohledy. Všichni se na ni upřeně dívali. Vystoupila z auta a každý, kdo byl ještě před chvílí na její straně chodníku, stál nyní na straně opačné a sledoval její počínání.

„Ahoj, Maud,“ pozdravila svou cvičitelku jógy. Ta se však otočila a rychle odcházela.

Možná spěchá na záchod, pomyslela si poněkud nuceně. Její úprk byl tak divný, že by se nad tím hodilo přemýšlet, ale připadalo jí bezpečnější vybavit si místo toho onu jogínku, která během jediné lekce, kterou u ní absolvovala, v průběhu celé hodiny co pět minut vypouštěla plyny. Dokonce měla tu drzost, že jí po hodině řekla, že by před cvičením neměla jíst. Ona. Úplně sprostě a s úsměvem to svedla na ni.

Nevšímej si jich a jdi si nakoupit. Cheerios čekají, přesměrovala myšlenky. Přesto si byla vědoma, že se ocitla ve zmutované verzi Hitchcockových Ptáků. Jen místo opěrenců na drátech, prolézačkách a stromech na ni číhali lidé s výrazy ne nepodobnými supům.

Starosvětský zvonek jí zacinkal nad hlavou až příliš hlasitě, když vstoupila do obchodu. Všechny hlavy, přesně pět, se k ní otočily. Postoupila do uličky se sladkostmi a zvonek zacinkal znovu. Čtyři hlavy se poroučely pryč. I s těly, samozřejmě. Pátá hlava, která patřila panu Kimovi, tam pořád byla. Při výběru potřebných i naprosto zbytečných pochutin si všímala, že ji sleduje. Celou dobu. Nehnul se z místa, jen oči mu cestovaly.

Mlčky namarkoval zboží, sumu k zaplacení sotva zašeptal. Když jí vracel zpátky, spletl se. Přebývající peníze posunula jeho směrem.

„To je vaše,“ řekla mu. Neměl se k tomu, aby mince shrábl. Pokrčila rameny, pobrala nákup a odcházela. Už sahala po klíce u dveří, když za sebou zaslechla: „Já tomu nevěřit.“

Otočila se.

„Co prosím?“ Nevěděla, jestli slyšela správně.

„Nevěřit, ale muset mlčet. Už jít, prosím.“ V očích měl takovou dávku obav, jako by mu snad hrozilo, že když s ní bude konverzovat, za trest mu přes noc obchod lehne popelem.

4

Teď by se jí hodili přátelé. Měla by komu zatelefonovat a zeptat se, co se to všem stalo. Proč se jí všichni vyhýbají? Co komu provedla? Jenže se před lety, po tom všem, kdy přestala důvěřovat lidem, rozhodla pro nový způsob života a nezůstal jí nikdo, koho by mohla přítelem nazvat. Měla jen Daisy. Ta sice dovedla leccos, mluvit se však ne a ne naučit. Zase to ale byla přítelkyně nejméně.

Zavřela se doma a doufala, že se ta divná, nepochopitelná bouře přežene.

Jenže druhý den to bylo stejné. Na pravidelné procházce si všímala upřených pohledů i těch uhýbavých. Kdysi by se začala očichávat, jestli nějak nepáchne, nebo jestli se vůbec oblékla. Pak by hledala chybu hlouběji. Jestli třeba někomu neřekla něco nehezkého. Tyhle malé komunity drží hodně při sobě, když se mají spojit proti nejmladšímu z přistěhovalců. Ale byla si jistá, že se nic nestalo. Život ji naučil, že se má usmívat a kritiku si nechat pro sebe. Nenarodila se přece proto, aby soudila.

Ale ani proto, abych byla souzena, rozčílila se, když kolem ní proběhly děti a prováděly divné manévry. Byly jako motýli, co se stydlivě tetelí kolem květiny. Příleťnou blíž, pak se vzdálí, jen aby se za chvíli zase přiblížili.

Vrátila se domů rozladěná. Věděla, že tohle zacházení si nezasloužila.

„Co budeme dělat?“ zeptala se Daisy. Ta jí položila čumák na nohu a nechala se hladit. „Holka moje, asi se tu ukoušu. Nemám do čeho píchnout.“

Byla činorodá, potřebovala stále na něčem pracovat. Bylo to prospěšné pro tělo i pro mysl. Ocitla se však ze dne na den bez práce a nevěděla, co se sebou. Neměla televizi, rozhlas ani počítač či chytrý telefon. Nic z toho nebylo pro ni. Neměla se čím zabavit.

Kdysi milovala knihy, ale když dostala od života co proto, přišlo jí všechno prázdné. Nesnesla románky o lásce, protože na ni nevěřila. Opovrhovala thrillery, protože se jí zdálo, že až adorují zločin, místo aby říkaly, že zlo je špatné. Kdysi však četla horory. Jen trochu. Nejprve se bála, že bude při jejich čtení cítit strach. Co když se jí v noci bude chtít na toaletu, a ona nebude schopná vystrčit nohy z postele, natož přejít chodbu? Potom ale zjistila, že největší horor na nočním močení je studené prkénko.

V hororových knihách našla zajímavé pravdy o životě. Nechápala, jak je možné, že knihy, které byly označovány za úpadkovou tvorbu, mají tak hluboká sdělení. Jenže brzy na ni té pravdy bylo až moc. Najednou ty knihy nedokázala snést a ukončila i tento koníček.

„Víš co? Vyjedeme si k jezeru, co říkáš? Bude se ti to líbit?“ zeptala se své přítelkyně.

To byla zbytečná otázka. Daisy to tam milovala. Velmi rychle si tedy zabalila potřebné věci a odjela z městečka na několik dní pryč. Všichni je sledovali a nikdo jim nemával.

5

Vrátily se po necelém týdnu. Když vjížděla do města, cítila silný neklid. Netušila, co jí tam čeká. Snažila se přemluvit samu sebe, že všechno bude jako dřív. Jestli se někoho něčím dotkla, třeba mu nějak poškodila spravovanou věc, tak už to bude zapomenuto. Sama tomu ale příliš nevěřila a brzy dostala důkaz, že víra ve zlepšení byla marná. Ještě před pár hodinami se usmívala, když seděla v trávě u jezera, nyní už se ale tvářila velmi nejistě.

O několik desítek minut později už měla obličej zcela zachmuřený. Lidé, které totiž potkala, už jen nestáli a nedívali se, ale pofrkávali a vůbec dávali najevo pohoršení celým tělem. Jako kdyby byli šokováni, že ji opět vidí.

To si mysleli, že jsem se odstěhovala? divila se jim. Proč bych to dělala?

Zavřely se doma. Daisy brzy usnula a vypadala velmi spokojeně. Ze sna se dokonce usmívala. Její panička však ne. Seděla v kuchyni a celými hrstmi do sebe soukala sladkosti. Všude kolem ní se válely drobečky oplatek, kousky vloček a krystalky cukru. Když jídlo došlo, šla spát.

6

Jestliže předchozí den váhala, zda sousedům nevadí, že se vrátila mezi ně, ráno dalšího dne už o tom pochybovat nemusela. Na fasádě domu měla červeným sprejem zanechaný vzkaz: VYPADNI. Umělec se pochopitelně nepodepsal.

7

„Tohle musí přestat, šerife,“ řekla až příliš stroze Kelvinu Hobbsovi, když mu vyložila, co se přes noc stalo s jejím domem. Před chvílí přišla na stanici a zastihla ho tam, jak si čte nějakou knihu. Když ji spatřil ve dveřích, zaklapl její černé desky a rychle ji schoval do šuplíku.

Myslela si, že mluví klidně a tiše, jako každý druhý občan, ale on na ni zavrčel: „To má být výhrůžka?“ Jako v nějakém filmu se zapřel o stůl a postavil se. Možná by to bylo účinné, kdyby nenarostl jen do výšky sto padesáti osmi centimetrů.

„Výhrůžku jsem dostala já. Alespoň myslím, že slovo *vypadni* je výhrůžné dost. Očekávám, že to vyšetříte a že ten vandal, který to udělal, to po sobě zase uklidí.“

„Umíte číst?“ překvapil ji.

„Nejsem Teddy Johnson,“ řekla něco, co by ještě před pár dny neproněsla.

Nebud' žlá. Nedovol, aby se to probudilo, kárala se. Koukej se uklidnit, nebo tobo budeš litovat.

„Tak když jste taková čtenářka, tak byste si to měla přečíst ještě jednou a zařídit se podle toho.“

Věděla, že je líný. Tyl z toho, že se v jeho okrsku nic neděje. Pokud tedy opomineme znásilňování prasat. Jenže ta jaksi nechodí podat stížnost, natož s podpisem.

„Takže nic neuděláte?“ zkoušela ho vyprovokovat.

„V téhle věci ne. Doufám, že ani nebudu muset, chápeme se?“

„To tedy nechápeme,“ zvýšila hlas, na své poměry.

Ucouvl. Ruka mu sjela na pouzdro se zbraní. Tak ji to překvapilo, že sama o krok ustoupila.

„Myslím,“ řekl a prudce dýchal, „že byste měla jít, dámo.“

8

Vracela se domů a vzala to kolem knihkupectví. Ne že by to byl cíl její cesty, ale šlo o její oblíbenou trasu. Před obchodem sedělo na dvou lavičkách osm jejích sousedů, každý, snad náhodou, s tou stejnou černou knihou v ruce. Něco si v nich navzájem ukazovali. Napadlo ji, že místní knihkupec, mladíček s věčně mastnou a osypanou pleť, možná založil čtenářský klub. Tuhle potřebu sdružovat se nechápala. Nadto s knihou, věcí, kterou považovala za zcela intimní.

„Chápete to?“ slyšela za sebou ženský hlas. Myslela si, že sousedka nerozumí nějaké větě. *Nedivila bych se tomu*, pomyslela si zle a hned se za to napomenula.

Její vlastní myšlenky přehlušily hlas sousedů, takže nakonec slyšela jen konec mužem pronesené věty: *taky přečíst*.

9

Snažila se smýt anonymní nápis, ale nedařilo se jí to. Byla tak zabraná do práce, že si ani nevšimla, jak u toho námahou skřípe zuby.

10

V noci ji probudil zvuk tříštícího se skla. Velmi opatrně opus-tila postel, protože se bála jako tehdy, když otevírala svůj první horor. V ruce měla ku pomoci baseballovou pálku. Kdyby se

viděla, připadala by si směšně. Žádnému vetřelci by strach nenahnala.

Otevřela dveře ložnice. Nic se neozývalo. Daisy šla poslušně za ní. Jiný majitel by ji možná naopak použil jako předvoj, ale to by nebyla ona. To nebyl její styl. Raději by si nechala zlomit ruku, než aby měl někdo ublížit její přítelkyni.

Vstoupila na chodbu. Něco se po její levé ruce kmitlo. Bezmyšlenkovitě se rozmáchla a udeřila pálkou po vetřelci. Ozvala se rána, jako když puká lebka, a pak další tříštění skla. Rozbila zrcadlo.

„Je tady někdo?“ vykřikla o tři splašené údery srdce později.

Samozřejmě že jí nikdo neodpověděl. Natáhla se po vypínači a rozsvítila světlo. Dům najednou vypadal docela všedně. Jistějším krokem již pokračovala dál a upomínala Daisy, aby nešlápla na střepy, které se teď ježily na koberci.

„Tudy, pojd’“, vedla ji.

Zastavila se v polovině schodů. Snažila se pochytit nějaký zvuk, ale jediné, co vnímala, byl šum větru. Jako kdyby nezavřela okno v obývacím pokoji. Pospíšila tam a zjistila, že jím někdo něco prohodil dovnitř. Na první pohled nemohla poznat, o co se jedná, protože to bylo neforemně zabaleno.

Přiskočila k oknu a snažila se prohlédnout skrz noční tmou. Doufala, že uvidí toho, kdo jí ten nečekaný dárek doručil tak nepraktickým způsobem, ale nikoho nespátřila. Sehnula se nad onen beztvary předmět a začala z něj odmotávat kusy papíru. Všimla si, že na jeden z nich někdo napsal: *Toble ty číst.*

Toble byla totiž kniha.

Daisy se na ni zvědavě dívala, jako kdyby se jí ptala: „Přečteš mi to, mami?“

Pohládila ji, posadila se do křesla a s únavou zatěžující jí víčka začala číst. Pěkně nahlas. Stačilo jí jen pár vět, aby zbledla.

O několik stránek později pak zavřískala a mrštila tou černou knihou proti zdi.

12

Vracel se z práce pořádně unavený. Hrbil se celý den u počítače a vytáhlá záda mu to nyní dávala vyčítavě najevo. Pospíchal za dcerou, kterou chtěl vzít na hřiště už proto, že jí to slíbil, ale hlavně proto, že si každou chvíli s ní užíval. Věděl, že ty nejlepší roky brzy přejdou a že v době, až bude *trapnej a starej*, už ji na pískovišti neuvidí.

Hřiště i dcerka však musely počkat. Když se totiž snažil dostat do svého auta, které stálo osaměle v rozlehlém podzemním parkovišti, ucítil v zádech jakousi ostrou špičku. Pomalu zvedal ruce, ale napětí v jeho těle dávalo neznámému útočníkovi znát, že se chce ohnat.

„To ani nezkoušejte,“ řekl sytý ženský hlas za jeho zády.

„Můžu se alespoň otočit?“ zeptal se.

„Musíte. Ale žádné hlouposti, rozuměno?“

Otočil se. Nejprve si všiml psa. Trochu sebou cukl.

„Neublíží vám, když nebude muset,“ řekla ta žena přísně. Byla o kousek menší než on, krátké vlasy měla docela hezky zastřižené na mikádo. Mezi obočím se jí ježila zamračená vráska a koutky úst měla zavěšeny proklatě nízko. Mířila na něj nastřelovačkou na hřebíky.

„Co mi chcete?“ zeptal se. „Jestli jde o peníze, tak vám je dám, ale moc toho není. Vydávám knížky a to moc nenese,“ přiznával.

„Nechci vaše peníze,“ zavrčela. „Řekněte mi, jestli jste napsal tohle,“ strčila mu pod nos jemu důvěrně známou černou knihu. Tu, kterou před pár dny viděla čist šerifa i klevetivé sousedy.

„Ano, je to můj román. Přišla jste si snad pro podpis?“

„Myslím, že víte moc dobře, že ne. Jednu věc ale netušíte,“ zamračila se. „Vy jste mi udělal ze života peklo.“

„Já?“ nechápal.

„Ano, vy. Ta knížka je všude. Všichni o ní mluví. Zjistila jsem, že ji propagovali v televizi, že se o ní psalo v novinách a že se objevila na internetu.“

„Samozřejmě, prodává se na různých webech, to je přece běžné.“

Bouchla vztekle rukou do karoserie jeho vozu.

„Nemám počítač a o internetu nevím téměř nic. Ale zjistila jsem si to. A viděla jsem to. Vy nevíte, že lidi dnes čtou jen titulky? Že neumí rozlišit, co je skutečné a co není?“

Vybavil si poslední dění kolem téhle jeho staré knihy, ale pořád nechápal, o co tady jde.

„Za to já přece nemůžu,“ bránil se.

„Dávám vám den, jeden den na to, abyste to všechno dal do pořádku.“

„Co mám dávat do pořádku?“ Po čele mu stekl čůrek potu.

„Všechno. Všechno, co jste udělal. Jak jste si to mohl dovolit? Kde jste vůbec našel moje jméno? Jak jste si mohl dovolit ho použít? A proč jste to, sakra, vůbec napsal?!“ rudla a mračila se čím dál víc. „Víte, co mě to doteď stálo? Víte vy, co jsem kvůli vám ty poslední dny zažila? Když jsem konečně pochopila, co to všechno znamená, snažila jsem se proti tomu bojovat, vymluvit jim to, ale bylo to jako prát se s větrnými mlýny. Tuhle metaforu doufám znáte, pane spisovateli. Četli nejdřív titulky o všech těch vraždách a pak někteří i tu knížku. A oni věří, že jsem to já. Že to já zabila sto šedesát osm lidí. Rozehrál jste hodně nebezpečnou hru a nemyslete si, že vás ji nechám vyhrát.“

„Co po mně, sakra, chcete?“ nervózně vykoktal.

„Už jsem vám to řekla. Svůj život jsem si musela vybojovat a nedovolím nikomu, aby mě o něj připravil. Ta knížka musí zmizet. Zítرا nesmí být v žádném knihkupectví. Nezajímá mě, co s ní uděláte. Jestli ji spálíte, nebo jak ji zničíte, to je mi fuk, ale musí zmizet ze světa. Takhle, jak je, už nesmí nikomu přijít do rukou. Jestli ji ale chcete prodávat dál, musíte z ní odstranit mé jméno. Nechápu, jak jste ty věci zjistil, a vlastně mě to ani nezajímá. Pro mě je to uzavřená kapitola. Tohle ale musíte napravit. Jestli to neuděláte, tak vám tady moje přítelkyně udělá důkladný rentgen zubama.“

Zlatý retrívř zavrčel a nečekaně hlasitě zaštěkal.

„Klid, Daisy,“ tišila ji něžným hlasem. „Má na to den. A on to napraví, vím, že mě nezklame. Bylo by od něj hloupé, víš, kdyby

to neudělal. Trochu by to změnilo situaci, že?“ Podívala se mu zpříma do očí. Měla tvrdý výraz, jaký nikdy neviděl. „Dávám vám na výběr. Buď těch mrtvých bude sto šedesát devět, nebo žádná Alexandra Julianne Montgomeryová ve vaší knize.“

„Ale...“ třeštil na ni oči, protože konečně pochopil, o co tady jde.

„Máte na to den, nezapomeňte,“ téměř zazpívala. „Pojď, Daisy,“ pronesla pak k fence, která pořád cenila zuby, „nesmíš se na mě zlobit,“ říkala jí na odchodu a její hlas, tak jiný, než si představoval, se odrazil od stěn prázdného podzemního parkoviště, „ale dáš si jeden den dietu, abys měla zítra pořádný hlad. Pro jistotu.“

- konec -

Jak to asi **s** panem autorem v předchozím příběhu dopadlo? Povedlo **se** mu napravit svůj nerozvážený čin? Kdo ví?

I náš další příběh může **sloužit** jako varování. Pro ty z vás, co **usínají** při jízdě ve vlaku nebo v autobuse. Dávejte **si** na to pozor, protože nikdy nevíte, kde **se** probudíte a jak těžká vás pak bude čekat cesta zpět.

PASAŽÉR DO MĚSTA D.

1

Taška mě při každém kroku mlátila do zad. Nejraději bych ji zahodil, jen abych se jí zbavil. Běžel jsem už téměř bez dechu za autobusem, ve kterém jsem měl sedět. Řidič mě musel vidět, ale nezastavil. Určitě se pro sebe potměšile usmíval, když přidával rychlost, vůbec o tom nepochybuji. Sakra, jediný spoj toho dne a já ho takhle promeškál!

Vzdal jsem to. Udělal jsem ještě pár kroků a pak se zastavil, sotva jsem popadal dech. Teprve tehdy se mi taška svezla z ramene a dopadla na zem. Zlostně jsem ji nakopl. A znovu. Všichni se na mě dívali – i já se na sebe díval. Protože jsem to nebyl já.

Ten člověk jen jako já *vypadal*. Podobný věk, podobná postava, totožná barva vlasů, téměř neexistující vousy, stejně tuctové oblečení. No zkrátka vypadal jako já. Tolik k naší lidské výjimečnosti, kolem které se toho tolik napovídá.

Měl sedět ve stejném autobusu jako já, ale nestihl ho. Vztekle ještě jednou kopl do té nevzhledné a neforemné tašky a pak, když jsme vyjeli z autobusového nádraží, mi zmizel z dohledu. Už jsem ho neviděl.

Byl jsem asi jediný, kdo mu věnoval pozornost. Těch pár lidí, co se mnou jelo, se pořád ještě vrtělo na svých místech, podobni ptákům, co si snaží uzpůsobit právě dostavěné hnízdo. Někteří šustili vyndávanými svačinami, jiní zkoušeli polohovat sedadlo. Jakési dvě holky, co dospěly asi tak včera, se něčemu smály takovým tím protivným způsobem, jako by si říkaly o pozornost. Už teď mi pily krev. Doufal jsem, že co nejdřív vystoupí. *Nikdo jiný se takhle nepřed*– myslel jsem si, ale větu nedokončil. Tehdy jsem si *ho* totiž všiml.

Muže tak kolem padesátky, ale těžko říct, stojícího v uličce, který ve strnulé póze odkládal zavazadlo nad svou sedačku. Nehýbal se, hlavu otočenou mým směrem. Díval se na mne, rovnou do očí. Nijak tajnůstkářsky, ne. Naopak s až provokativní

OLDŘICH SUCHÝ

sprostotou. Byl hubený, na těle mu plandal šedivý svetr, který vypadal, že se každou chvíli rozpadne. Vlasy měl hodně prořídlé a celé rozježené, jako kdyby měl ještě před chvílí kuliča. Nejdivnější ale byly jeho velké vyvalené oči. Okrouhlé, zažloutlé, přetékáající přes víčka. Téměř hrozilo, že mu vypadnou z důlků.

Tělo se mi napjalo a do tváří mi vstoupila vzteklá horkost. *O co mi jde?* nechápal jsem. Zlostně jsem vstal. V tu chvíli jednou kývl a posadil se na své místo. Ještě nějakou chvíli jsem stál a váhal, jestli za ním nemám jít. Autobus ale najel do zatačky a se mnou to cuklo tak, až jsem se svalil na své místo. Bral jsem to tak, že řidič rozhodl za mne.

Dobře jsem si toho podivína ale hlídal. Ani jednou se už po mně však neohlédl. Viděl jsem, že si čte v jakési knize a nikomu a ničemu nevěnuje pozornost. V jednu chvíli si vybalil svačinu, cosi lesklého a mokravého, jak se mi alespoň z dálky zdálo. Vozem se rozšířila vůně, kterou jsem nebyl schopen přirovnat k žádnému jídlu. Připadala mi jako směs ohně, ryb, krve a koření.

V autobuse brzy zavládla klasická turistická nuda. Když někam jedete sami, nikdy to za nic nestojí. Každou chvíli jsem sahal po telefonu, po časopisu, po sluchátkách, po jídle, ale u ničeho jsem dlouho nevydržel. Vůbec jsem se nepoznával. Nakonec jsem se naklonil k okénku a zíral do té rozmazané nijaké krajiny.

Město jsme už nechali za sebou. Jeli jsme rovinou, která se zdála být nekonečná, a já si představoval, ani nevím proč, že jsme poslední lidé na světě, v naprosto posledním pojízdném autobuse. Baval jsem se vidinou vraků aut, která náhodou potkáme. Z jednoho třeba vykoukne vybělená kostra mrtvého pasažéra. Jiné hoří a kdosi zevnitř pěstmi buší do skel, ale marně. Peče se a škvaří, zatímco kolem něj projíždíme. Přišlo mi to jako dobrý nápad, tak jsem si ho zapsal do poznámkového bloku v telefonu. Třeba by se z toho dala vytřískat nějaká povídka. Při troše štěstí i román.

Ještě chvíli jsem ten nápad převaloval v hlavě, ale nikam jsem s ním nepostoupil. Autobus v mých představách jel pořád dál, stejně jako ten skutečný, a v obou se táhla stejně ospalá nuda. Mysl se mi zamlžila a náhlá únava mi zatěžkala víčka. Chvíli jsem se dokázal spánku bránit, pamatuji si ten vzdor, ale brzy už mu odolat nešlo. Můj soukromý autobusový svět, stále ještě plný pachu ohně, ryb, krve a koření, zčernal.

2

„Měl byste se probudit,“ slyšel jsem, ještě když jsem měl zavřené oči. Někdo mne držel za rameno a trochu se mnou třásl, jako to dělají líní lidé se stromem plným zralých plodů. „Tak už se probudte, na tohle není čas.“

Jen ztěžka jsem se nořil z dřímoty. V kabině autobusu se rozlézalo divné šero, za okny ještě větší. Nechápal jsem to. Neměl jsem ale čas se vzpamatovat, stál tu ten chlap, ten vyhublý v šedém svetru. Nahýbal se nade mnou a pořád na mě mluvil. Poulil na mě ty své děsivé oči a celý působil divně dramaticky. Když se mne ještě jednou dotknul, odstrčil jsem ho. Ruku měl kostnatou a studenou. Ještě chvíli jsem ten dotyk cítil a nebylo mi to příjemné. Jistě dobře znáte tu nejistotu, jestli je podaná ruka studená, nebo mokrá. Já měl v té chvíli pocit, že se o mne otřelo vlhké chapadlo nějakého tvora z nedozírné hlubiny, kde chlad dovolí přežít jen tomu nejodolnějšímu živočichu.

Řekl jsem mu, aby už na mě nesahal, ale jako by mě neslyšel. Nebo mu to bylo jedno. Pořád jen opakoval, že musíme vystoupit. Rozhazoval rukama a šířil kolem sebe nepříjemný, těžký pach. Nic jsem nechápal. Jako bych stále ještě snil – a měl divné vidiny. Ale všechno se to opravdu dělo. Včetně řidiče, podsaditého muže, který za námi štěkl otázku: „Tak co bude?“

Jako omámený jsem si vzal věci a hrnul se z vozu ven. V kabině už nebyl žádný cestující. Šel jsem uličkou, díval se mezi sedadla, přede mnou kráčel ten vyhublý cizinec a doko- lečka opakoval omluvy směrem k řidiči. Když ho míjel, vložil mu do ruky jakýsi malý balíček. Než jsem stačil poznat, o co

OLDŘICH SUCHÝ

asi jde, předmět zmizel v záhybu řidičova oblečení. Jeho zlá buldočí tvář mi napovídala, že není zvědav na žádné otázky.

Sotva jsem vystoupil, zavřely se za mnou dveře, vůz zavzdychal, objel nás a zmizel v mlze. Nebo jsme v ní zmizeli my. Až nepřirozeně rychle nás sevřela ve svém funerálním objetí.

Kde jsme to vůbec byli? Všude kolem nás se převalovalo jen tmavé šedo. Za mlhou se rozostřovaly sotva viditelné obrysy podivně rostlých stromů. Jejich větve vydávaly tlumené vrzání a praskání. To byl jediný zvuk, který se ozýval. Žádný pták si tam nezpíval svoji písničku, žádný hmyz nebzikal. Z vlhké země vzlínal hrobový pach. Alespoň takhle bych ho popsal, kdybych ho chtěl zaznamenat ve svém příběhu. Pach vlhké hlíny plné tlejících těl velkých i malých tvorečků. Mokrá, mazlavá a ulpívající. Představitivost se mi rozjela na plné obrátky a já najednou uviděl černou, vlhkou hlínu plnou rozkládajících se mozků. Ani nevím proč. Někdy prostě takové nápady mám.

„Můžete mi laskavě říct, kde to jsem?“ vztekla jsem vypálil otázku po valiočkovi.

„V cíli přece, v cíli,“ říkal a ještě to slovo tak třikrát zopakoval.

„Tohle ale není *můj* cíl,“ bránil jsem se. „Jel jsem do města D. Mám tam přednášku.“

„Však ano,“ pouličl bulvy a odhaloval řídký chrup. Jeho zuby byly drobné, rozmařile poházené po horní i dolní dásni s lehké nazelenalým povlakem. Rostly na všechny strany, jako ze země trčí náhrobní kameny na zapomenutých hřbitovech. „Jsme v D., jsme v D. Tedy jen kousek od něj. Musíme tam dojít. Už tam na vás čekají.“

Věděl jsem, že D. nebude nic úžasného, ale tohle mě překvapilo. Vypadalo to, jako by se na něj dočista zapomnělo. Jako kdyby přepadlo z okraje mapy a už se do žádné nevrátilo.

„Proč nás řidič vysadil tady?“ čítil jsem se, když mi pod botou začvachtalo lepkavé bláto.

Muž nechápal, čemu se divím. Kde jinde nám prý měl zastavit? Když jsem mu řekl, že třeba na náměstí, pobaveně se zasmál.

„Nám to stačí takhle,“ odsekl. „Terén je tu nestálý a autobus má svou váhu. Na takové cesty teď není vhodná chvíle, to byste mohl vědět sám. Nemuselo by to dobře dopadnout.“

„Ale...“

„Bude lepší, když vyrazíme. Všichni na nás čekají.“

3

Vedl mne lesem, prý tou nejkratší cestou. Mech byl nacucaný vláhou a moje městská obuv se po něm co chvíli smekla. Viděl jsem špatně na cestu a má představivost ničemu nepomáhala. Připadalo mi, že stržený mech skrývá rudé maso země. Mokrý, plný červů a žravého hmyzu. Možná že kdybychom se zastavili, slyšeli bychom všechno to tiché chroupání, to neúnavné rozkládání.

Muž šel pár kroků přede mnou a občas se něčemu zasmál. Možná že mně, mé nemotornosti.

„Vždycky je tady takové počasí?“ zeptal jsem se zlostně, když jsem překračoval kořen vyhrzlý ze země.

„Máme tady na mraky štěstí,“ odvětil a ohlédl se za mnou. Okrouhlé oči se mu vlhce leskly stejně jako mech. „To víte, jsme tady v tom našem údolí tak nějak v pasti.“

„To nezní nijak povzbudivě,“ odfrkl jsem si.

„Už jsme si zvykli. Vám to taky za chvíli nebude připadat nijak divné. Věci jsou, jak jsou. Vy nám ale pomůžete.“

„Já? Jak?“

„No, řekněme, že nám to tu projasníte.“

To bych chtěl vidět, pomyslel jsem si. Předcítání mých temných textů sotva někomu rozzáří den.

Když jsem se o chvíli později opřel o kmen stromu, pobízela mne, ať pěkně pokračuji. Že prý jsem v autobuse musel nabrat spoustu sil.

Něco jsem si pro sebe zavrčel a vykročil. Narazil jsem však na něco, čemu jsem nerozuměl. Jak to, že jsem spal tak tvrdě a dlouho? Jak jsem mohl přejet všechny ostatní zastávky? Proč jsem neslyšel ty dvě dívky, když vystupovaly? Určitě u toho

OLDŘICH SUCHÝ

nadělaly plno hluku. Tohle se mi ještě nikdy nestalo a ani se mi to nepodobalo.

Znovu jsem se zastavil a poprvé od probuzení vzal do ruky telefon. Bez signálu. Samozřejmě. Hodiny ukazovaly 15:55. Divné. Do města D. jsme měli dojet o dvě hodiny dřív. Klepal jsem na displej, snažil se rozproudit internetový vyhledávač, ale celý telefon se zasekl a jen bíle poblikával. V záblescích se objevovaly tři výsměšné pětky s jedničkou ve vedení.

„Co tam hledáte?“ trochu hořce se zeptal hubeňour.

„Nehledám nic, jen jsem se díval, kolik je hodin. Nějak mi ale zamrzl telefon.“

„To se tady stává. Brzy si na to všichni zvyknou. Není však příjemné nebýt najednou každému k mání?“

„Je to jako návrat do prehistorie,“ mínil jsem, a ne pochvalně. Muž si má slova ale vyložil po svém.

„Ano, ano,“ pokyvoval. „Však vy sám dobře víte, jak moderní věci mohou zničit prastarou rovnováhu věcí.“

Trochu mě tím překvapil. To, jak řekl „prastarou rovnováhu věcí“, mi okamžitě odhalilo, že četl můj třetí román, který se právě tak jmenuje. Od něj bych to tedy nečekal.

No buděž, nikdy nesud' svého čtenáře podle vzhledu, říkal jsem si. I když se kritice můj text nezdál nijak zajímavý ani originální, tady pán si ho evidentně užil.

Povzbuzen jeho slovy jsem se chtěl zeptat na jeden dva detaily z mé knihy, ale odbyl mne, že na to není čas. Už prý nejsme nijak daleko od D. Zopakoval, že se tam na mne všichni těší. Přidali jsme do kroku, abychom tam tedy už byli.

Ted', když nad sebou mám jen hvězdy a jasné oko měsíce, si říkám: Že jsem si raději cestou nezlámal vaz.

4

Nelhal, když říkal, že D. už není daleko. Za chvíli jsme totiž vystoupili z lesa na okraj města. Malé jednopatrové domky, stojící celkem daleko od sebe, seděly při zemi jako velké bojové žaby a tvořily jakousi hranici mezi civilizací a divočinou. V mých představách držely stráž, schopné zasáhnout, kdyby mělo být město

v ohrožení. Šero a všudypřítomná mlha je halily do přízračného závoje a ještě podtrhovaly mou čerstvě probuzenou imaginaci.

Vedl mne uličkami, aniž by mne varoval, at' si dávám pozor na nohy. Cesty přitom byly nezpevněné, blátivé, hrbolaté. Myslel jsem si, že město D. je bohatší. Ale třeba z fondů vybrali hromadu peněz na něco tak užitečného, jako je rozhledna za městem, že jim nezbyly prostředky na údržbu silnic na okraji. Asi právě tehdy jsem se začal opravdu těšit, až se budu vracet domů. Věděl jsem, že se do D. už nikdy nevrátím, ani kdyby mi nabízeli trojnásobný honorář.

Brzy jsem dostal za pravdu, když mi boty začaly klapat o asfaltový povrch. To už jsme procházeli ulicemi, ve kterých se domy najednou lepily jeden na druhý. Vytahovaly se do výšky, jako kdyby se snažily nahlédnout přes mlžný opar. Tu a tam se jim ze zdí loupala omítka, nátěr oken praskal a v šupinách opadával patrně již pěknou řádku let. Vlhké podnebí sice nesvědčilo domům, ale zahrady naopak zaplnilo bujně rostoucí vegetací. Nikdo s ní však nebojoval. To by u nás neprošlo. Sekačky by sežvýkaly každý stvol a vytvořily by trávníkům účes podle poslední vojenské módy.

Až po chvíli mi došlo, že jsme ještě nepotkali živou duši.

„Vždyť jsem vám říkal, že už na vás všichni čekají,“ nechápal můj údiv vykulený průvodce.

„Myslel jsem, že přeháníte,“ trochu jsem zakoktal. „Nechcete mi přece tvrdit, že celé město přijde na moji besedu.“

„Co jste od nás čekal? Nikdo si váš příchod nenechá ujít,“ ubezpečoval mne.

„Nikdo,“ hlesl jsem.

„Je to vzácná chvíle, to vám přeci musí být jasné.“

Sice mi to lichotilo, ale také jsem nebyl blázen, abych se necítil trapně. Nejsem Běla Norná, aby za mnou putovaly davy čtenářů. Aby za mnou, proboha, přišlo celé jedno město. Moje knížky nejsou pro každého. Rád bych řekl, že záměrně, ale tak to není. Já zkrátka neumím psát *pro každého*, v tom to je. Měl jsem se vznášet na obláčku přifouklého ega, ale místo toho jsem se začal bát.

OLDŘICH SUCHÝ

„Víte jistě, že jste si pozvali správného člověka?“ nadhodil jsem opatrně. „Chci tím říct, jestli tady žije dost mladých, kteří by ocenili...“

„Nepodceňujte se. Víme velmi dobře, koho jsme si pozvali.“

Nechal jsem si pro sebe poznámku, že musí být pořádně vyhledováni po kultuře. I to, že jsem měl chtít vstupné a z něj nějaký podíl. Jestli v D. bydlí pár tisíc lidí...

„Kam se všichni vejdem? Tedy, chci se zeptat, kde se bude beseda konat? Celé město se přece nevejde do jednoho knihkupectví.“

„Kde bychom tady vzali knihkupectví?“ povzdychl.

„Žádný Taškent? Ani No-alimente?“ jmenoval jsem oblíbené knižní řetězce. „Ti se přece vetrou všude,“ dodal jsem zbrkle podle pravdy.

„Nic takového. Beseda se bude konat ve společenské síni, tak jako vždy.“

„Áha,“ polkl jsem. Uměl jsem si ji živě představit. Pozůstatek rudé minulosti. Bývalá tělocvična s malým jevištěm, hrbolaté parkety, které dávno pokroutila vlhkost, od stropu visí zrelé kruhy na cvičení, v rohu se svíjí roztrápené provazy na šplh a všude a na všem leží pach plesnivých zíněnek. *Třeba z toho něco použiji v nějakém svém příběhu*, říkal jsem si tehdy.

„Na vaši počest jsme ji vyzdobili. Uvidíte, že jsem nelhal, když jsem říkal, že jsme se na vás opravdu hodně těšili. Nediňte se, když to někteří z nás budou dávat trochu okatěji najevo.“

„Okatěji?“ opakoval jsem po něm, hledě mu do vypoulených zraků.

„Taková tu jsme. Snažím se vás připravit na to, že možná někdo bude při vašem setkání až příliš těžce skrývat pohnutí. Nesmíte se na nás proto zlobit, slibte mi to.“

Udělal jsem, oč mne žádal.

Možná tehdy jsem si začal připouštět, že se mnou není všechno v pořádku. Co bych za to dal na začátku kariéry, kdyby na mou akci přišla byt' jen třetina nějaké vesničky? A teď na mne čekalo celé město? Staří i mladí si jdou poslechnout mne a moje slova? To se přece nemůže dít. Co když měl ten autobus nehodu a já ani ten valiočko už dávno nejsme ve světě živých?

Zatřepal jsem hlavou, abych ty myšlenky rozehnal. *To – je – šle-
nost, ubezpečoval jsem se. Něco takového se prostě nemůže dít.*

5

A přesto se to dělo.

Ten sál byl obrovský. Když mne do něj muž dovedl, došla mi veškerá slova. Stál jsem jeden krok za prahem a zíral před sebe. Tohle nebyla žádná plesnivá a temná tělocvična, jakou jsem si představoval. Do dálky a do šířky se rozprostírala dlouhá obdélníková prostora plná světla, zaplněná od kraje ke kraji židlemi. Přesně uprostřed vedla rovná, velmi úzká ulička kamsi dopředu. Budila dojem nekonečnosti. Čelo sálu zdobila rozměrná mozaika, na první pohled zobrazující jakýsi budovateleský výjev. Nic výjimečného – zástup prostého lidu, procesí pracujících. Všichni kráčeli důstojně zprava doleva, v rukou nějaké dary.

Zaplavilo mne náhlé ticho, protože všichni, dosud tlumeně mluvící, ztichli. Všechny hlavy se ke mně otočily. Némé a zírající, jako hlavy ryb, uvyklých na nekonečný přísun potravy z lidské ruky. Zdálo se mi, že nikdo nemrká, že nikdo z nich ani nedýchá. Byl to opravdu zvláštní okamžik.

Můj hubený průvodce mi posunkem naznačil, abych šel dopředu uličkou. Chvíli mi trvalo, než jsem udělal první krok. Pak druhý. Ke každému z nich jsem se musel trochu nutit. Pozornost všech těch lidí mi byla nepřijemná. Ještě víc se mi ale protivil pach, který vzlínal z hnědých kabátů a bund podivného publika. Byl vlhký a lepkavý, něco mezi blátem, rybinou a septikem. S každým nadechnutím se zdá intenzivnější. Připadal jsem si v té chvíli jako hloupá moucha, která se ocitla pod poklopem na tácku plném pomalu se roztékajících aromatických sýrů.

Bez škobrtnutí jsem pokračoval dopředu, pomalu a možná stejně obřadně jako ti lidé na velké mozaice. Řada po řadě otáčela hlavy směrem dopředu, takže při pohledu shora by to mohlo vypadat, jako by se za mnou zavíral samotný oceán. Muselo v tom být něco estetického. Ve filmu by to byl hezký záběr.

OLDŘICH SUCHÝ

Kdosi se dotkl mé ruky, rychle, plaše a neohrabaně. Ucukl jsem a ta drzá osoba, jakási starší dáma, se na židli přikrčila, jako kdybych ji snad chtěl udeřit. Zdvihala ke mně vybledlé modré oči, jejichž výraz jsem znal z obrazů. Bylo to zbožňování.

Průvodce se ke mně otočil a znovu mne trochu netrpělivěji pobídl, abych se nezastavoval. Krok za krokem jsem postupoval mezi řadami obyvatel města D. a snažil jsem se nedívat se tolik do jejich vyprázdněných obličejů. Vypadali totiž až příliš prostě, jako... Jaké použít slovo? Imbecilové? Zdegenerovaní? Já je tím nechtěl nijak urazit, ale byli si až příliš podobní, příliš jednotní. Jako pole plné stejných květů slunečnic. Ale s tím rozdílem, že slunečnice jsou alespoň hezké.

Došel jsem na konec. Nebo na začátek, podle toho, jak se na to kdo dívá. Celé město D. na mne zíralo. S výjimkou jednoho člověka, po kterém zbyla prázdná židle v první řadě. I bez něj to bylo dobrých tisíc lidí.

Valiočko mi opět posunkem naznačil, co mám dělat. Tentokrát mne vybízel, abych se posadil na židli, která byla přistavena asi metr před publikem u malého stolu, pokrytého ubrusem s motivy znamení zvěrokruhu. Nebo něčím takovým.

Netrpělivě si odkašlal, když jsem se neměl k činu. Až když jsem se posadil, zabral i on poslední volné místo v sále. Takhle se to tedy mělo s tou prázdnou židlí!

Když jsem položil ruce na stůl, všichni v sále se nadechli. Zadrželi dech. Já s nimi. Díval jsem se na ty stovky obličejů. Vypadaly jako celerové bulvy. Přesně takovou měly všechny barvu. Dívali jsme se na sebe a ticho nastalé situace jako by nás mělo rozmačkat.

Bylo to dlouhé, nekonečné. Čekal jsem, že někdo přijde, nějaký pořadatel, nebo jeho zástupce, a celou akci uvede. Představí mne a bude mi klást otázky. Ale evidentně jsem se spletl. Všechno nechali na mně.

Bylo to jako zlý sen těsně před probuzením. Poslední okamžik vidiny se roztáhl do nekonečna a já jako bych visel ve vzduchoprázdnu, bez možnosti pohybu. Třeba to všechno byl

jen mžik, ale tehdy mi připadlo, že ta trapná divná chvíle trvá světelné roky.

Bylo na čase vzít besedu do vlastních rukou.

6

Vyndal jsem si z batohu svůj poslední román *Kosmické zjevení* a pevně ho sevřel v rukou, jako by mi měl dát jasný důkaz o tom, že to všechno není výplod mé fantazie, že se to opravdu děje. Neuvědomoval jsem si, jak silně svazek mačkám, dokud mě nezačala brnět ruka.

„Takže dobrý den,“ řekl jsem neobratně plnému sálu. Použil jsem tu nejhorší větu, jakou jsem si už dávno zapověděl. Navíc jsem vůbec nepoznával svůj hlas. Byl nejistý a skřehotavý, jako by mi ani nepatřil. Zdálo se mi, že se lidé v zadních řadách naklánějí ke svým sousedům a ptají se, co jsem to právě vypustil z pusy. Nebo že se mi smějí. Mezi lopatky mi sjela drobná, velmi protivná kapka ledového potu.

„Velice si vážím vašeho pozvání,“ pokračoval jsem a snažil jsem se o podstatně mužnější tón. „Věřte mi, že nelžu, když vám přiznám, že tak hojnou účast jsem nikde nezažil.“

Ticho.

„Takže, ehm, sláva městu D!“ zvolal jsem teatrálně.

„Sláva městu D!“ vykřikli sborově všichni. Tváře se jim rozjasnily hrdostí, kterou jsem v nich nevědomky probudil. Zatímco sálem dozníval vzrušený šepot, všiml jsem si souhlasného pokývnutí mého dosavadního průvodce. Jako by mi tím říkal, že se mi to povedlo.

Trochu nesouvisle jsem začal hovořit o svém dětství, o tom, jak jsem se začal zajímat o vesmír i dávné mýty. Ani nevím proč, ale prozradil jsem jim, jak jsem v té době překvapil rodiče, když jsem po nich chtěl koupit Bibli.

„V naší rodině je jakákoliv víra každému pro smích,“ vysvětloval jsem. „Jejich údiv mne tehdy poprvé donutil zamyslet se, jestli jsem opravdu jejich. A bohužel jsem došel k závěru, že ne. Že toho s nimi mám vlastně velmi málo společného,“ přiznával jsem. „Až o pár let později jsem pochopil, že jsem stará duše.“

OLDŘICH SUCHÝ

Svět si myslel, že se mám učit od nich, od těch, kterým jsem měl říkat tatínku a maminko, ale bylo to obráceně. To oni se měli učit ode mne.“ Začínal jsem se dostávat do ráže. Jsou témata, která když nakousnu, zapůsobí to jako rozbuška. Začnu o nich mluvit a jsem k nezastavení. A moje rodinné poměry jedno takové velké téma jsou. Neklidná energie mi proudila tělem a já jim vyprávěl i to, co bych běžně zamlčel. Nešlo to jinak, protože oni tam seděli a ani jedno z mých slov nezpochybnili grimasou ani slovem. Od nikoho jsem se nedočkal byt' jen náznaku zesměšnění. *Oni mi rozumí*, ohromeně jsem si pomyslel.

Velmi pomalu jsem se v monologu dostával ke svému psaní, k námětům, k živé fantazii, kterou jsem si směle vykládal jako vnuknutí z vesmíru. Jejich výrazy byly v té chvíli plné obdivu. Nebo jsem si to tak vysvětloval. Nakonec jsem otevřel svůj román a začal z něj předčítat.

Během toho se se mnou udála zvláštní proměna. Cítil jsem se jako dávno nezalítá květina, která po dešti nabírá sílu. Tělo se mi plnilo novou silou, hlas se měnil z plachého v sebejistý. Vycházel ze mě znělý proud plný sytých tónů. Na publikum z města D. to fungovalo skvěle. Jako bych je zhypnotizoval. Právě tak tam seděli a upřeně na mne hleděli. Náhle mi byli mnohem sympatičtější. V jejich tvrdých výrazech jsem totiž rozpoznával lidskou dobrotu, zaujetí i společné vědění, protože o to tady právě šlo. Oni moc dobře věděli, co jim vyprávím. Jak ve chvíli, když jsem mluvil o svém dětství, tak když jsem četl ze svého románu. Vybral jsem schválně část, kdy na Zemi poprvé vstoupí *oni* a začnou ji přetvářet v lepší verzi. Byli tím úplně pohlceni.

Když jsem dočetl, zavládlo opět ticho. Prudce jsem dýchal, tak moc jsem se nechal unést vlastním textem. Můj dech se mi zdál až příliš hlasitý, tak jsem, ani nevím proč, patrně z náhlé nervozity, znovu zvolal: „Ať žije město D.“ Myslel jsem to upřímně. Byla to moje dosud nejlepší beseda. Tak dobře jsem se ještě nikdy necítil.

Jejich sborový výkřik působil jako projev extáze. Povstali a tleskali. Tleskali mně, obyčejnému třetířadému autorovi

žánrové literatury. Uznale přitom kývali hlavou, někdo občas vydal jakýsi nesmělý skřek, jiný radostně zadupal.

Radoval jsem se s nimi, dokud jsem si nevšiml svého průvodce. Jako jediný seděl, ruce složené v klíně, a propaloval mne těma svýma vodnatýma očima.

7

Mé publikum se pomalu a poslušně vytrácelo ze sálu. Nikdo mi nepřišel říct jediné slovo, ani podpis nikdo nechtěl. Seděl jsem za malým stolkem a neklidně poklepával nohou v rytmu vzrůstající nervozity.

Průvodce se zvedl a se stále stejně vážným výrazem ke mně přistoupil. Vyzval mne, abych jej následoval na slavnostní recepci. Bránil jsem se, nepočítal jsem s tím. Opravdu jsem si myslel, že se ještě téhož dne vrátím domů. Měl jsem ale pocit, že kdybych to vyslovil, urazil bych toho muže ještě víc, než jak se patrně stalo.

„Nyní bude následovat slavnostní večeře. Radní se s vámi chtějí blíže seznámit.“

„Radní... se mnou...“ blekotal jsem.

„Samozřejmě. Pokud vám mohu radit, nenechte je čekat. Tudy, prosím,“ ukazoval mi zcela zbytečně cestu ze sálu, kterou jsme prve přišli.

Venku už se setmělo. Být to jinde, nad hlavou nám svítí hvězdná obloha, D. však vězelo ve věčné mlze. Vzduch se ale změnil. Byl cítit přicházející bouřkou. Do tmy matně svítila okna okolních domů, někde v dálce podivně štěkal pes. Nebo dítě, které si na psa hrálo, napadlo mne. A už jsem si představil asi tak pětiletého caparta uvázaného u boudy, jak sedí, celý špinavý, snad jen od bláta, a štěká z nudy na celé město.

„Radnice je támhle,“ vyrušil mne valiočko, když ukazoval přes nijak velké náměstí k budově, která se mi na první pohled zdála vychýlená ze středu. Jako kdyby stála na podmáčeném povrchu a z jedné strany se do něj velmi pozvolna propadala. Svítilo se v prvním patře. Ke skleněným tabulím se tiskly siluety lidí, kteří nás vyhlíželi. Nemělo smysl nějak protestovat, musel jsem se té recepci zúčastnit.

Bylo to pět mužů, tlustých mužů. Nejen tlustých, ale velmi tlustých mužů. Bylo vidět, že je město dobře živí. Dokonce by někdo mohl mít dojem, že se oni sami městem D. sytí. Naducané tváře jim hrály červení a oči se jim ztrácely v nahromaděném tuku. Vypadali jako sourozenci.

Přesně takhle bych je popsal, kdybych si vymýšlel znepokojivý příběh. Myslím, že právě tak si totiž takové radní čtenáři vždycky představí, když jde o divná místa a stejně divné lidi. Tahle pětice ale byla jiná. Byli štíhlí, spíš vychrtlí, s protáhlými obličejí, oblečení v nepadnoucím formálním oblečení. Tady si vypůjčím svůj nápad s muži, co se sytí městem, ale otočím ho. Tahle pětice vypadala, jako by se město D. krmilo jejich masem. Nedivil bych se tomu, protože udržet to zvláštní místo při životě muselo stát hodně práce a lidských sil. Alespoň ze své dosavadní návštěvy jsem měl dojem, že by stačilo pár dní nečinnosti a příroda by D. pozřela.

Zato místnost vypadala tak, jak si ji asi sami hned představíte, když je řeč o radnici tajuplného města. Schválně, vidíte dlouhý stůl obklopený z obou stran židlemi? Vidíte dřevěné obložení stěn, krb s plápolajícím ohněm? Věděl jsem to. Přesně tak ta místnost vypadala. Jen dodám, že na stole bylo prostřeno pro sedm strážníků. Od karaf s jakýmsi nápojem, co na první pohled vypadal jako zelený, se odrážel tanec plamenů, který blikotal na oblých stěnách mosazných poklopů, které měly uchránit připravenou večeři před vychladnutím.

Napřáhoval jsem ruku k pozdravu, ale smáli se a říkali, že přece dobře vědí, kdo jsem. Hned mne posadili do čela stolu, a než sami usedli, zatleskali mi. Radní. Průvodce ne. Něco šeptal muži, vedle kterého měl připravené místo.

„Dovolte mi,“ promluvil jeden z mužů. Seděl po mé pravé ruce. Všiml jsem si, že manžety jeho košile na sobě mají zvláštní stopy, jako kdyby si je namočil ve špinavé vodě a nechal je uschnout. Možná to byla zapraná špína. Stejně neupraveně vypadala i jeho tvář, ze které jako jehličky rašily šedivé vousy. Jejich shluk nad koutky úst vyvolával dojem sumčího knírku.

„Rád bych vás jménem celého města D. u nás ještě jednou přivítal. Doufám, že se vám u nás líbí.“

Měl jsem říct pravdu? Možná, ale nesvedl jsem to. Někdy prostě pro pravdu není ta správná chvíle. Nebo pro ni já nejsem ten správný člověk. Tak nějak jsem ze sebe vysoukal, že mne D. rozhodně překvapilo.

„Věřte, že bude opět o moc lepší, když jste u nás vy,“ podkuřoval mi. „Opravdu jsme se vás už nemohli dočkat.“

„Tím přijetím jsem zaskočen,“ přiznal jsem. „Ještě nikdy se mi nedostalo takové pozornosti. Jsem z toho trochu nervózní.“

Ticho. Všech šest na mne němě hledělo. Oheň z krbu jim barvil bělma očí do oranžova.

„Řekl jsem snad něco špatně?“

„Možná... možná je té skromnosti až moc,“ pronesl opět ten sumčí muž. „Pro vás i pro nás bude lepší, když se jí zbavíte.“

„Asi... mne zaskočili všichni ti lidé.“

„Ano, to věřím. To se mohlo stát. Je docela dobře možné, že jste ani nečekal, že D. najdete v takovém stavu. A máte pravdu, zašlo to už moc daleko, ale než jsme vás našli, trvalo to velmi dlouho. Víte sám dobře, že pro *ně* ale čas nic neznamená.“

„Však to dáme zase všechno do pořádku,“ ozval se hlubokým hlasem muž, který seděl po mé levačce. Temné kruhy pod očima ho usvědčovaly z nějaké nemoci nebo bezesných nocí. Případně z obojího. Chtěl se dotknout mé ruky, použít to až příliš intimní povzbudivé gesto, ale jeho rozevřená dlaň se zastavila kousek nad tou mojí, která zůstávala semknutá v pěst. Spěšně se stáhl.

„Nejlepší bude začít pořádnou večeří,“ pravil sumčí muž a ostatní radní mu šeptem dávali za pravdu. Vybědl mne, abych jako první zvedl poklop, který mi byl nejbližší. Nechtěl jsem, ale nedali si to vymluvit. Natáhl jsem se po něm a zvedl ho. Zpod něj se vyvalily chuchvalce nahromaděné páry. Na velkém talíři tam ležely na podušce z blátivě hnědých salátových listů masové koule, masné a bledé, vzhledem ne nepodobné duševním očím skotu.

Vařené brambory pod dalším poklopem nevypadaly jinak. Přesně tohle byla ta chvíle, kdy mi je vlastní představitost

OLDŘICH SUCHÝ

překážkou. Na výběr byl ještě jeden další druh masa, nijak velké masové válečky zabalené snad ve slanině, doufal jsem. Ve slabínách se mi všechno stáhlo. Raději jsem si vzal jedno neoko a dva zcela bezpečné brambory.

„Nevynechejte salát,“ radil mi jeden z mužů. „Sami si ho pěstujeme. Jestli nám tahle situace přinesla něco dobrého, pak je to chuť zeleniny. Bude mi to chybět.“

„Neberte ho vážně,“ vmlouval se sumec. „Je to šťastná povaha, na všem hledá něco dobrého. Za týden by ale mluvil jinak. Pokud by vůbec mluvil,“ dodal zhrublým hlasem.

Dali se do jídla. Následoval jsem jejich příkladu, ale mnohem nejistěji. Když jsem poprvé řízl do masové koule, vyteklo z ní až příliš mnoho šťávy na to, abych na ni konečně dostal alespoň trochu chuti. K nosu mi stoupal těžký pach. Zhoupl se mi žaludek.

„Tak jezte, budete potřebovat mnoho sil. Víc než kdokoli z nás,“ ozval se netrpělivě průvodce. Opět se do mne vpaloval očima, tolik podobnými mé večeri.

S odporem jsem vložil sousto do úst. Mezi zuby mi zavrzalo to hrudkovité cosi. Ještě jednou jsem skouzl, intuitivně, a pak jsem silou vůle polkl. Muž na mne celou dobu hleděl. Nepřestal, ani když jsem polykal další kus té nedobroty.

„Nepřidáte si?“ ptal se sumčí muž, zatímco jsem se natahoval po karafě. Potřeboval jsem se rychle napít. Spláchnout ten hnus. Představoval jsem si, jak si v mém žaludku hoví oko, plave tam v žaludečních šťávách mezi natrávenou snídaní a otáčí se dokola jako kachna na rybníce.

Trochu vína, nebo co to bylo, jsem vylil i na ubrus. Až tehdy jsem si všiml, že jsou na něm stejné motivy jako na tom v kulturním sále. Znamení zvěrokruhu. Ovšem nějakého podivného zvěrokruhu, došlo mi. To, co mělo být znamením raka, mělo o dvě klepeta víc. I když... třeba jsem se na to díval ze špatné strany a jednalo se o něco docela jiného.

Nápoj nebyl dobrý, jak se dalo čekat. Ale na to jsem byl zvyklý. Naše víno nikdy za nic nestojí, i když si rádi myslíme, že má světovou úroveň.

Brambory jsem snědl už bez problémů. Měly opravdu skvělou chuť. Ten, co prve chválil salát, si všiml mého údivu a nechal se slyšet: „Vidíte, já to říkal. Kdybychom byli mrkve, tak vás tady ani nepotřebujeme. To by se nám tu žilo.“ Smál se s kouzelnou upřímností. Zbylí radní se neklidně zavrtěli.

„Nedá se nic dělat, o půlnoci přijde začátek konce,“ nedal se znechutit muž a krivozubě se na mne usmál. „Však vy víte, jak to myslím.“

„O půlnoci? Co bude o půlnoci?“ nechápal jsem.

„Velké předčítání přece,“ pravil dotčeně průvodce a poprvé přimhouřil oči.

Nic takového jsme si předem nedomluvili. Jedna beseda a návrat domů, tak to mělo proběhnout. Žádná večere, žádné velké předčítání.

„Vel... velké před...“ koktal jsem.

„...čítání,“ dořekl průvodce. „Ano.“

„Snad jste nemyslel, že se k němu dostanete až za týden. Tady není na co čekat,“ naléhavě říkal sumec. „Město D. vás potřebuje.“

„Ano,“ vyslovili sborově všichni radní. „Město D. vás potřebuje.“ Zvedli se od stolu a znovu mi zatleskali.

„Jsme vám vděční, že jste přijel,“ skoro se až dojímal sumec. „Teď bude dobré, když si trochu odpočinete. Pro nás všechny je to velký den, tak si ho nenechme zkazit únavou.“

„Já jsem s tím ale...“ odvážil jsem se konečně ozvat. Nedořekl jsem. Všech šest tváří mi viselo na rtech a bylo to tak nepříjemné, že jsem nemohl pokračovat. Samotného mne obměkčila vzpomínka na euforické pocity při dnešní besedě. Nikdy jsem nezažil takové napojení svých čtenářů na to, co jsem jim říkal nebo četl. Jako bych se byl dostal do nějakého tranzu. Jestli velké předčítání znamená, že to zažiji ještě jednou, podstoupím to rád. A následující den si řeknu o větší finanční odměnu. I ta se vždycky hodí.

„V hostinci je pro vás připraven pokoj. Jestli budete chtít, necháme vám tam přinést ještě jednu porci. Opět brambory a...“

OLDŘICH SUCHÝ

Rázně, a možná že neslušně, jsem ty jejich dobroty odmítl. Chtěl jsem pivo a minipreclíky. Doufal jsem, že je v hostinci budou mít.

9

„Proč jste mi to neřekl?“ zaútočil na mne průvodce, sotva za námi zavřel dveře propůjčeného pokoje. Ještě mi v uších doznívalo vrzání schodiště pod našima nohama, když na mne takhle vyštěkl.

Bránil jsem se, nechápal jsem.

„Proč jste mi, sakra, neřekl, že to nejste vy!“

„A kdo bych měl být? Já jsem přece já,“ hájil jsem se, uznávám, že hloupě.

„Nehrajte si na filozofa. Už s tím musíte přestat.“ Přecházel po vybledlém koberci a popotahoval se za šedý svetr. Zastavil a upřel na mě opět ty svoje bulvy. „Jak se to tu jmenuje?“

„D_____n,“ s výsměchem jsem odpověděl. „Jak jinak.“

„Věděl jsem to!“ vykřikl. Sám sebe se lekl a ztišil hlas. Zároveň s tím ke mně přistoupil tak blízko, že jsem zase cítil ten vlhký, hrobový zápach. „Tady jste v D_____i! Ne v D_____e!“

Posadil jsem se na postel. Samozřejmě že pod mou vahou zavrzala. Tady v D. vrzalo všechno. Nic tu nebylo nové, v pořádku. Všechno se rozkládalo a rozpadalo. Přesně tak, jak by si to vysnil nějaký stejně pošahaný spisovatel, jako jsem já.

„Proč jste to neřekl už u autobusu, člověče?“

„A proč vy jste mi neřekl, že nejsem ten, koho jste sem měl doprovodit? Tohle všechno není jenom moje vina.“

Zase začal přecházet. Možná přemítal, co bude dělat dál.

„Co kdybychom se jim...“ zkusil jsem, ale umlčel mne pohledem. „Nebo můžu dělat, že...“ Opět ten pohled. „Vždyť se jim to líbilo. Hltali každé moje slovo,“ bránil jsem se.

„To je pravda,“ zastavil se. „Ale co když to nebude fungovat?“

„Jak to mám vědět? Co bude, když to nezabere?“

Opět začal opisovat kruhy. Koberec se mu pod nohama krabatil. „Zítřka vypadnete, hned ráno.“

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy ***Temné variace***.

Pokud se Vám ukáзка líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.